

Hvad gør du, når du får afslag?

Et afslag på aktindsigt er ikke nødvendigvis det endelige ord. Mange afslag er forkerte – og et godt klageforløb kan omstøde afgørelsen. Her er en trin-for-trin guide til, hvad du gør.

Et afslag er ikke nødvendigvis det endelige svar

Mange borgere giver op, når de modtager et afslag på aktindsigt. Det er forståeligt – men det er en fejl. Statistikkerne viser, at en betydelig del af afslag på aktindsigt omstødes, når de klages igennem systemet. Et afslag er et udgangspunkt for dialog – ikke et endeligt svar.

Trin 1: Læs afslaget grundigt

Det første, du skal gøre, er at læse afslaget nøje. Myndigheder er forpligtet til at begrunde afslag. Se efter:

- Hvilken konkret lovbestemmelse påberåbes som grundlag for afslaget?
- Er begrundelsen konkret, eller er den generel og floskelfuld?
- Er det hele anmodningen, der er afslået – eller kun dele?
- Har myndigheden overvejet meroffentlighed efter § 14?
- Har myndigheden overvejet delvis aktindsigt?

Trin 2: Vurder, om afslaget er korrekt

Kig på den lovbestemmelse, myndigheden bruger som begrundelse, og overvej:

- Dækker undtagelsen virkelig det konkrete dokument/oplysning?
- Er der en reel og konkret skadevirkning ved at udlevere oplysningerne – eller er afslaget bare en forsigtighedsforanstaltning?
- Er undtagelsen brugt korrekt og ikke for bredt?

Mange afslag bygger på en for bred fortolkning af undtagelserne. Undtagelserne er netop undtagelser – de skal fortolkes snævert.

Trin 3: Overvej meroffentlighedsargumentet

Selv hvis afslaget er juridisk korrekt, kan du argumentere for, at myndigheden bør give aktindsigt i medfør af meroffentlighedsprincippet (§ 14). Henvend dig til myndigheden og spørg direkte, om de har overvejet dette – og om de vil ændre afgørelsen.

Trin 4: Klag til overordnet myndighed

Fører dialogen ingen vegne, er næste skridt at klage til den overordnede myndighed. Klagen skal typisk indgives inden for 4 uger. Din klage bør indeholde:

- En klar beskrivelse af, hvad du anmodede om
- Myndighedens afslag med begrundelse
- Dine argumenter for, at afslaget er forkert
- En anmodning om aktindsigt – eventuelt i medfør af meroffentlighed

Trin 5: Kontakt Ombudsmanden

Hvis klage til overordnet myndighed heller ikke hjælper, kan du gå til Folketingets Ombudsmand. Det er gratis og uafhængigt. Ombudsmanden kan kritisere myndigheder og henstille, at afgørelsen ændres.

Ombudsmanden behandler mange sager om aktindsigt og er generelt velvillig over for borgere, der har forsøgt at komme igennem det normale klagesystem.

Hold modet oppe

Klageprocessen kan virke lang og besværlig – men den er designet til at beskytte dig. Og mange borgere og journalister har fået omstødt forkerte afslag ved at forfølge deres sag. Du har al mulig grund til at kæmpe for din ret til information.